

The background of the slide is a photograph of a city street at night. In the foreground, a group of people is standing on a sidewalk. In the background, there is a large, illuminated geodesic dome structure, possibly a public space or a transit hub. The image is overlaid with a semi-transparent orange and red gradient.

Mobiliteitstransitie en gebiedsontwikkeling Leidraad MobiliteitsProgramma van Eisen

22 januari 2026

Inhoud

1. Intro en voorstellen
2. Aanleiding en wat willen we bereiken?
3. Het MobiliteitsProgramma van Eisen (MPvE)
4. MPvE's in Zuid-Nederland
5. Lessons learned
6. Praktijkcasus Venlo (Middengebied)
7. Toekomst van MPvE
8. Vragen

1. Intro en voorstellen:

Astrid van 't Hof

Gebieds- en
transitiemanager
SmartwayZ.NL

avthof@brabant.nl

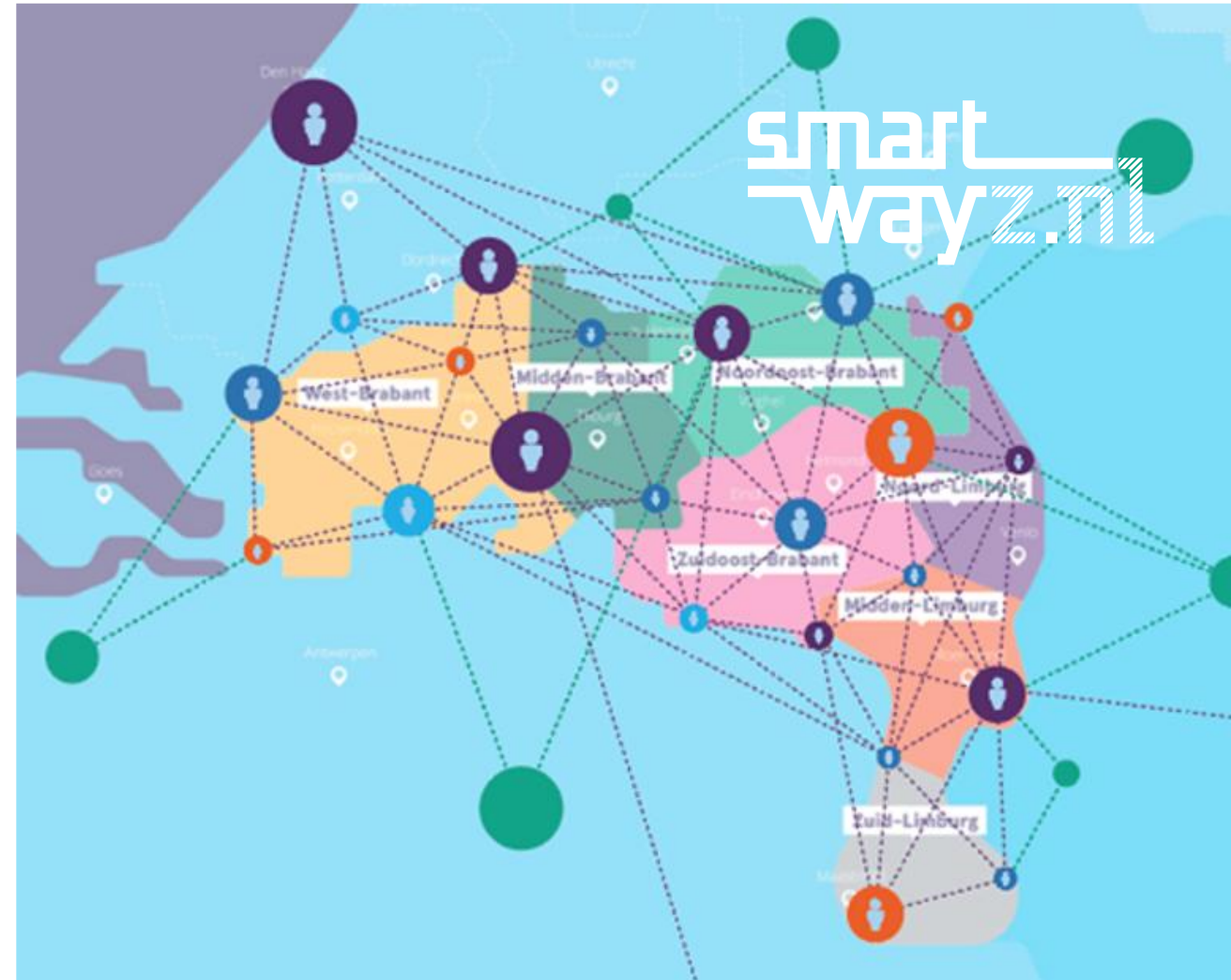
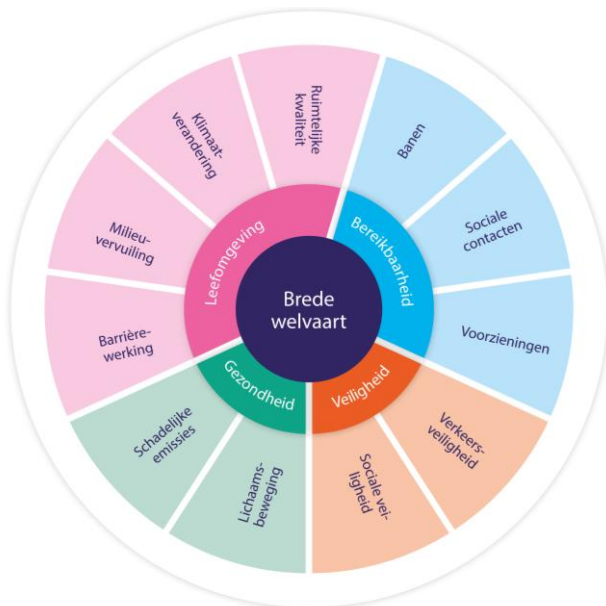
Sander van den Brant

Adviseur gebieds-
ontwikkeling en mobiliteit
SmartwayZ.NL

svdbrant@brabant.nl

SmartwayZ.NL:

- Kennis en netwerkprogramma Zuid Nederland
- Opdrachtgevers: I&W, provincie Brabant en Limburg; samenwerking met 7 regio's, VRO, kennisinstellingen, bedrijven etc.

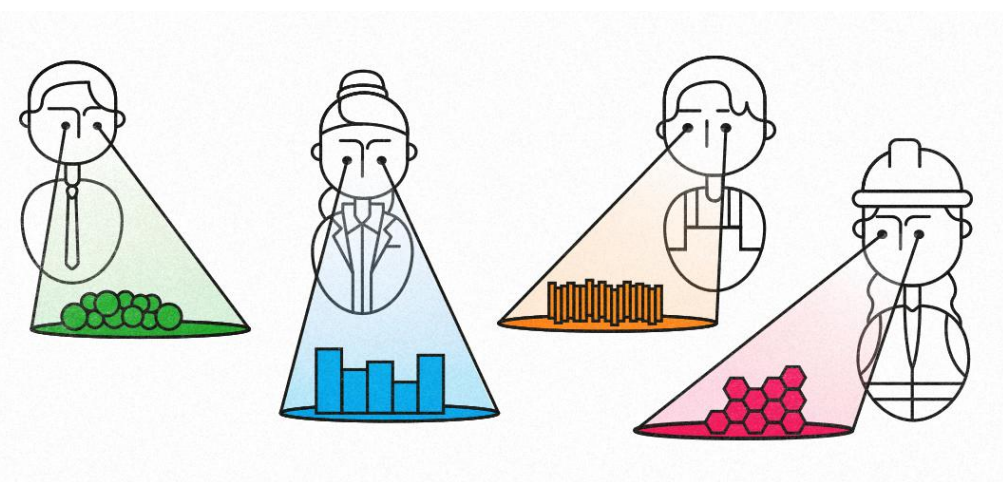

Doel SmartwayZ.NL

Aanjagen en versnellen mobiliteitstransitie door slim samen te werken:

- ✓ Expertise vergroten & van elkaar leren
- ✓ Krachten bundelen
- ✓ Doen wat werkt
- ✓ Slim samen = goedkoper en efficiënter

Integraal verbinder en gebiedsgericht

“Een duurzame gebiedsontwikkeling houdt rekening met aspecten als duurzame energie, klimaatadaptatie, circulariteit, gezondheid en zeker ook duurzame mobiliteit”

SmartwayZ.NL helpt in transitie

- Veel kennis, handreikingen en tools beschikbaar in NL en EU
- SmartwayZ.NL helpt in het toepasbaar maken

Toolbox Loopbeleid

De Toolbox Loopbeleid bevat een onderdelen en is bedoeld voor iedereen die loopbaarheid wil inzetten om meer ruimte voor lopen te creëren. Bijvoorbeeld (maar niet uitsluitend) voor grote en kleine gemeenten, voor provincies en voor beleidsbeheerders. Het gaat om loopbaarheid in brede zin: van een apart 'beleidsonderdeel lopen' tot een bredere visie waar lopen onderdeel van is. En van een meer globale visie of strategie tot aan een actieplan.

Mobiliteitstransitie in de stad

Toolbox als verbindend tussen ruimtelijke kwaliteit en duurzaam reisgedrag

Multimodale netwerkkaders

Leidraad voor het opstellen en toepassen van een multimodaal netwerkkader

Naar een gezonde stad te voet

Raamwerk en stappenplan Monitoring en Evaluatie

DGMR & DGLM, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

NIEUWE RUIJTE

ONTWERPLEIDRAAD LEEFKWALITEIT OPENBARE RUIMTE

Groningen felixx

Juli 2025

HANDREIKING MOBILITEIT EN GEBIEDS- ONTWIKKELING

DE MOBILITEITS-
TRANSITIE IN
ZUID-NEDERLAND

BREDE
WELVAART ALS
KOMPAS

Overwegingen en
principes voor een
Mobiliteits
Programma van
Eisen.

Handreiking

Stedelijke knooppunten
Een breder perspectief

MOOI NL

Leefbare
Steden en Regio's

Ruimtelijke
kwaliteit en
handreiking-
perspectief

CRa

CRa

CRa

CRa

CRa

CRa

CRa

CRa

CRa

CRa

CRa

CRa

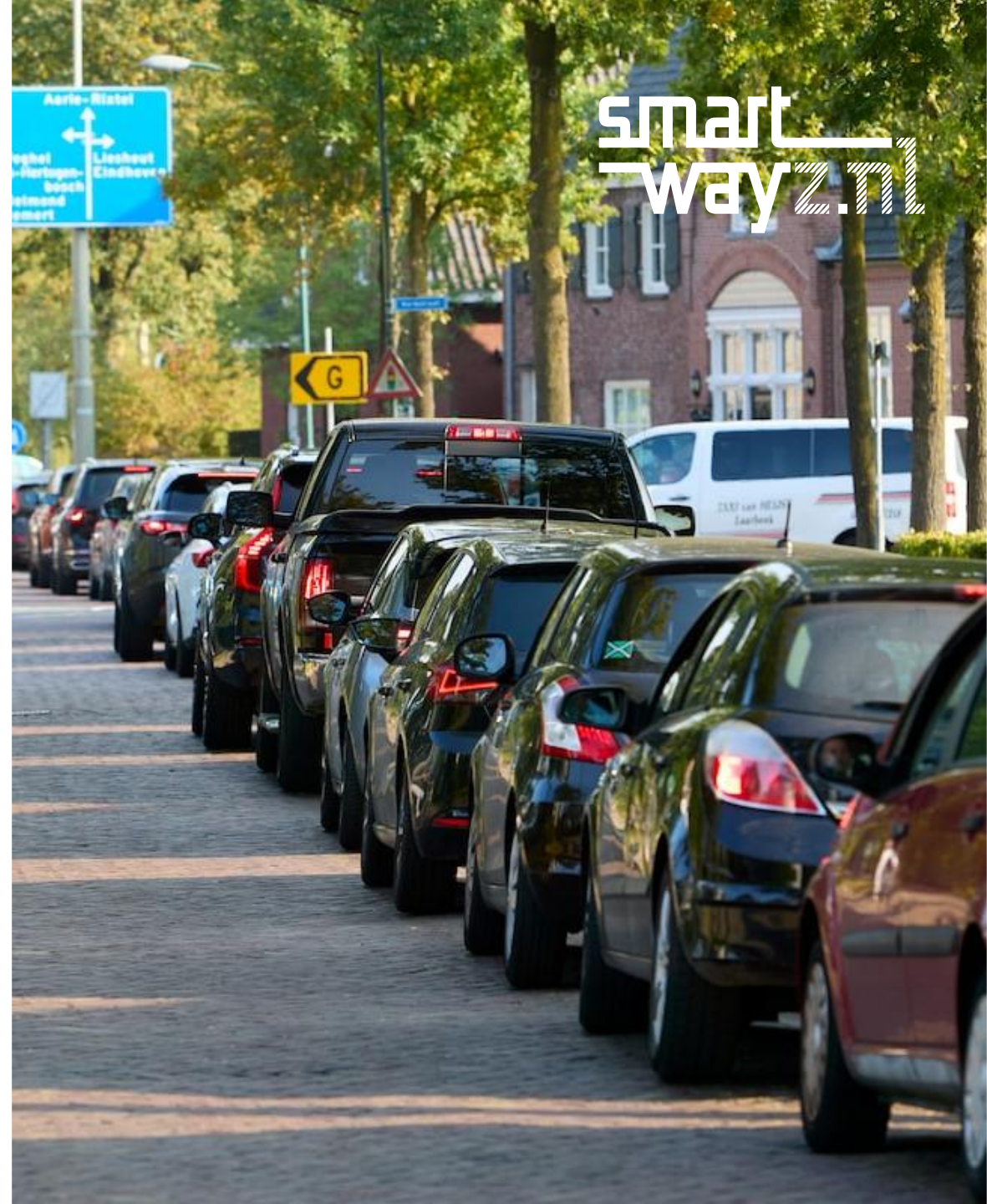
CRa

2. Aanleiding en wat willen we bereiken?

Aanleiding

- Verstedelijkingsopgaven
- Drukke en schaarse ruimte
- Bereikbaarheid
- Klimaat, stikstof en luchtkwaliteit
- Gezondheid en veiligheid
- Beperkte middelen en capaciteit
- On hold zetten wegenprojecten

Mobiliteitstransitie = noodzaak

Transitie mobiliteit in nieuw én bestaand gebied

Opgaven:

- Grote nieuwbouwopgaven
- Transformatie- en herstructurering opgaven van bestaand gebied
- Werklocaties
- Grote publiekstrekkers en evenementen

Uitdagingen voor gemeentes:

- Mobiliteit en ruimtelijke ordening zijn aparte afdelingen met een eigen koers en agenda
- Moeite om beleidsdoelen praktisch te vertalen naar uitvoerbare plannen
- Beperkte capaciteit en tijd

Mobiliteit (te) laat aan bod, gefragmenteerd werken waardoor mobiliteitstransitie NIET (meer) mogelijk

Weert centrum

Oirschot centrum

Van Mierisstraat

uitgezonderd
🚗 🚲

Tilburg Noord

smart
way

Eindhoven centrum

Werklocaties

De Haven Waalwijk

ASML Veldhoven

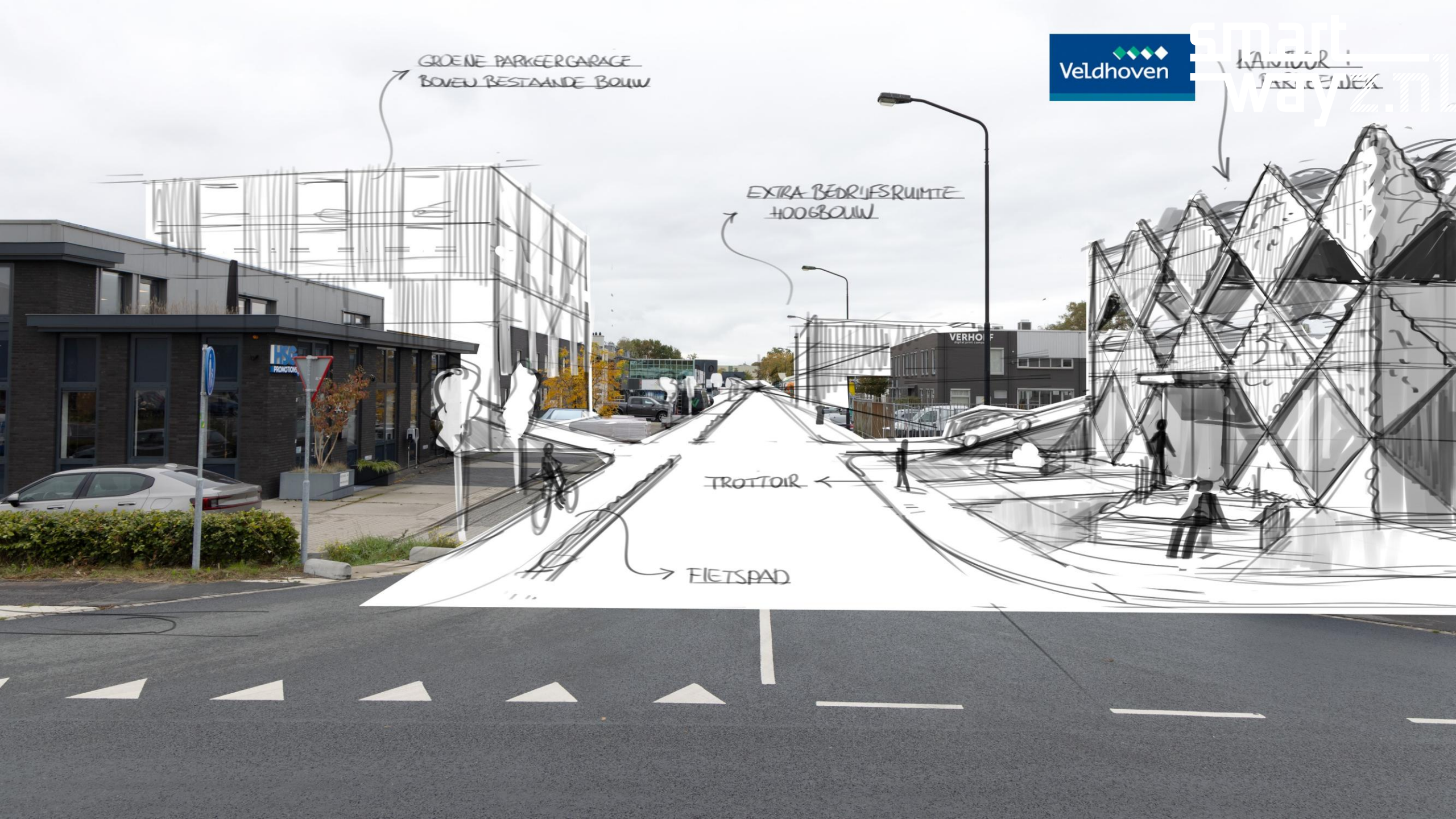
LANDOOR:
SAS & EDE

GROENE PARKEERGARAGE
BOVEN BESTAANDE BOUW

EXTRA BEDRIJFSRUIMTE
HOOGBOUW

TROTTOIR

FLEETSPAD

3. Het MobiliteitsProgramma van Eisen (MPvE)

MPvE's in Nederland

smart
wayz.nl

● + mra-netwerk
dim

Goedopweg

smart
wayz.nl

Handreiking mobiliteit en gebiedsontwikkeling

In samenwerking een handreiking ontwikkeld voor Zuid Nederland; dit vormt de leidraad voor een **Mobiliteitsprogramma van eisen**.

Waarom?

1. Het helpt de wereld van de ruimtelijke ordening en mobiliteit bij elkaar te brengen
2. Mobiliteitstransitie meer aan de voorkant meenemen in het proces
3. Inrichting en keuzes van de gebiedsontwikkeling afhankelijk van de doelgroep
4. Kijkt ook naar het omliggende gebied en geeft adviezen hierop
5. Veel voorbeelden vanuit NL en internationaal.

Wat is het en wat doen we?

gebaseerd op inhoud van het MRA Platform Smart Mobility.

Mobiliteitsprogramma van Eisen (MPvE)

DOEL

Samen met stakeholders de ambities en uitwerking rondom mobiliteit verkennen en vastleggen in een mobiliteitsprogramma van eisen, met als doel een **ruimte te creëren voor voetgangers, fietsers én nieuwe mobiliteitsconcepten zoals deelmobiliteit of slimme logistiek.**

INHOUD

In een MPvE staan alle ruimtelijke uitgangspunten voor mobiliteit in een gebiedsontwikkeling

De STOMP-methodiek wordt toegepast binnen de lokale context van het gebied: Stappen > Trappen > Ov > Mobiliteitsconcepten > Privéauto

S T O M P

Gedrag

Nabijheid van voorzieningen

Actieve mobiliteit

Openbaar vervoer

Mobility as a service (MaaS)

Auto, parkeren en (smart)infra

Logistiek

Zero emissie en laadinfra

Verkeersveiligheid

Gezondheid
Sociaal
Demografische ontwikkelingen
.....

PROCES

Opstellen van een MPvE kan in zes stappen

Het MPvE dient als input voor de stedenbouwkundige kaders.

0

En analyse van het gebied: ruimtelijke en verkeerskundige context in beeld

1

Beleidsanalyse om ambities en huidig beleid mee te nemen

2

In beeld brengen **mobiliteitsbehoeften** (toekomstige) gebruikers van het gebied

3

Onderzoek naar de inzet van **nieuwe mobiliteitsconcepten**

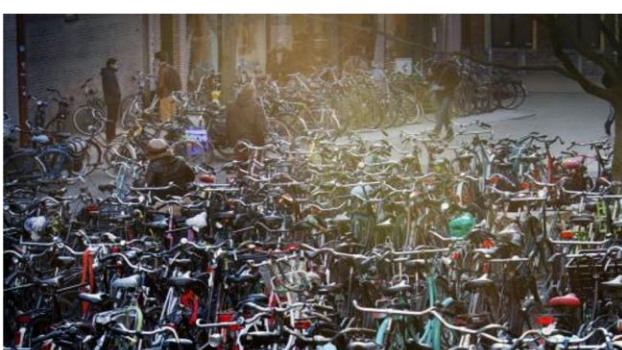
4

Opstellen MPvE: **concrete ambities, eisen en randvoorwaarden**

5

Advies voor **toepassing en borging** van het MPvE en gewenste aanpassingen **in het beleid**

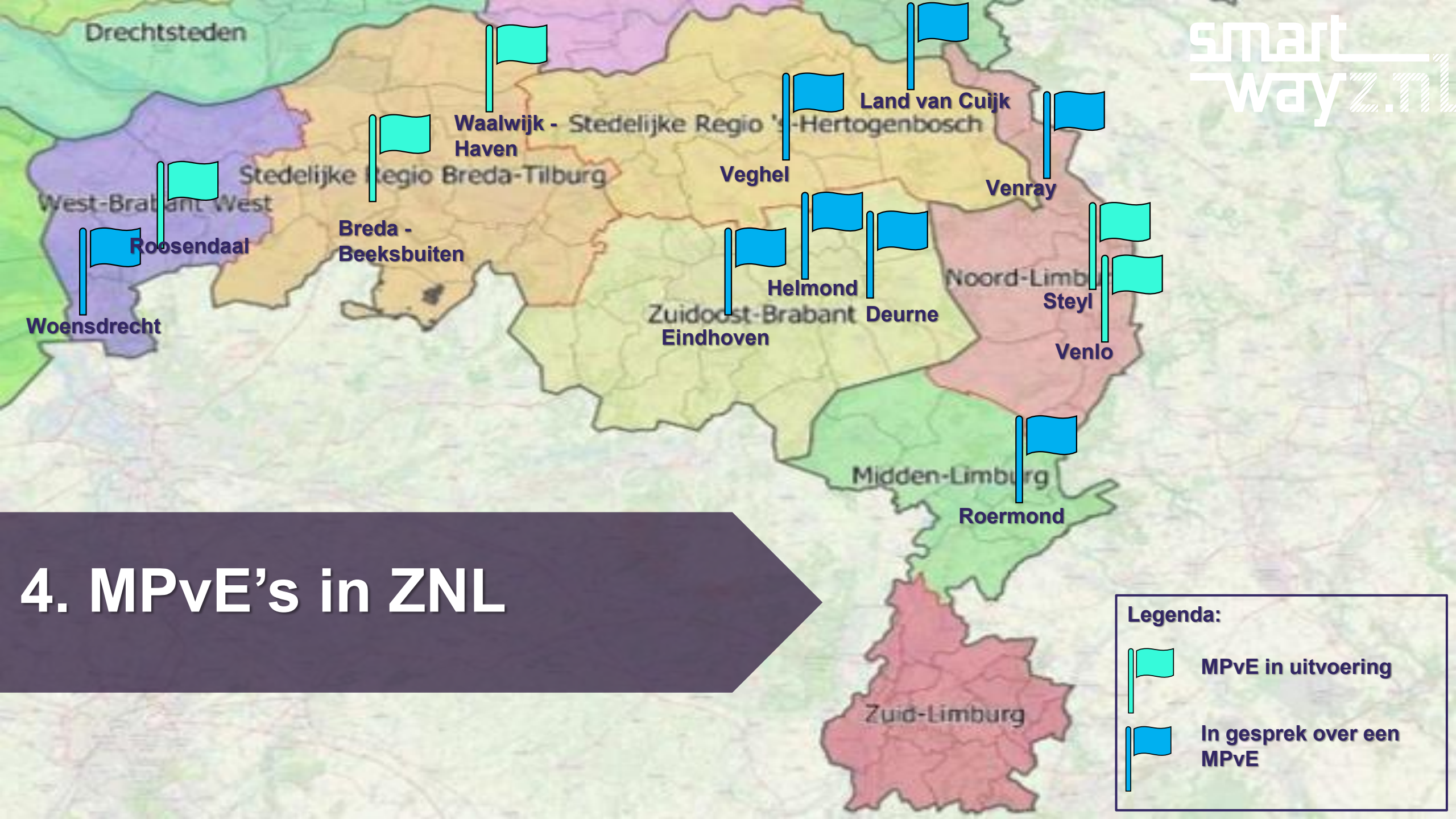
6

Aanpak en tijd

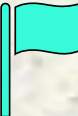
We doorlopen het volgende proces:

4. MPvE's in ZNL

Legenda:

- MPvE in uitvoering
- In gesprek over een MPvE

5. Lessons learned

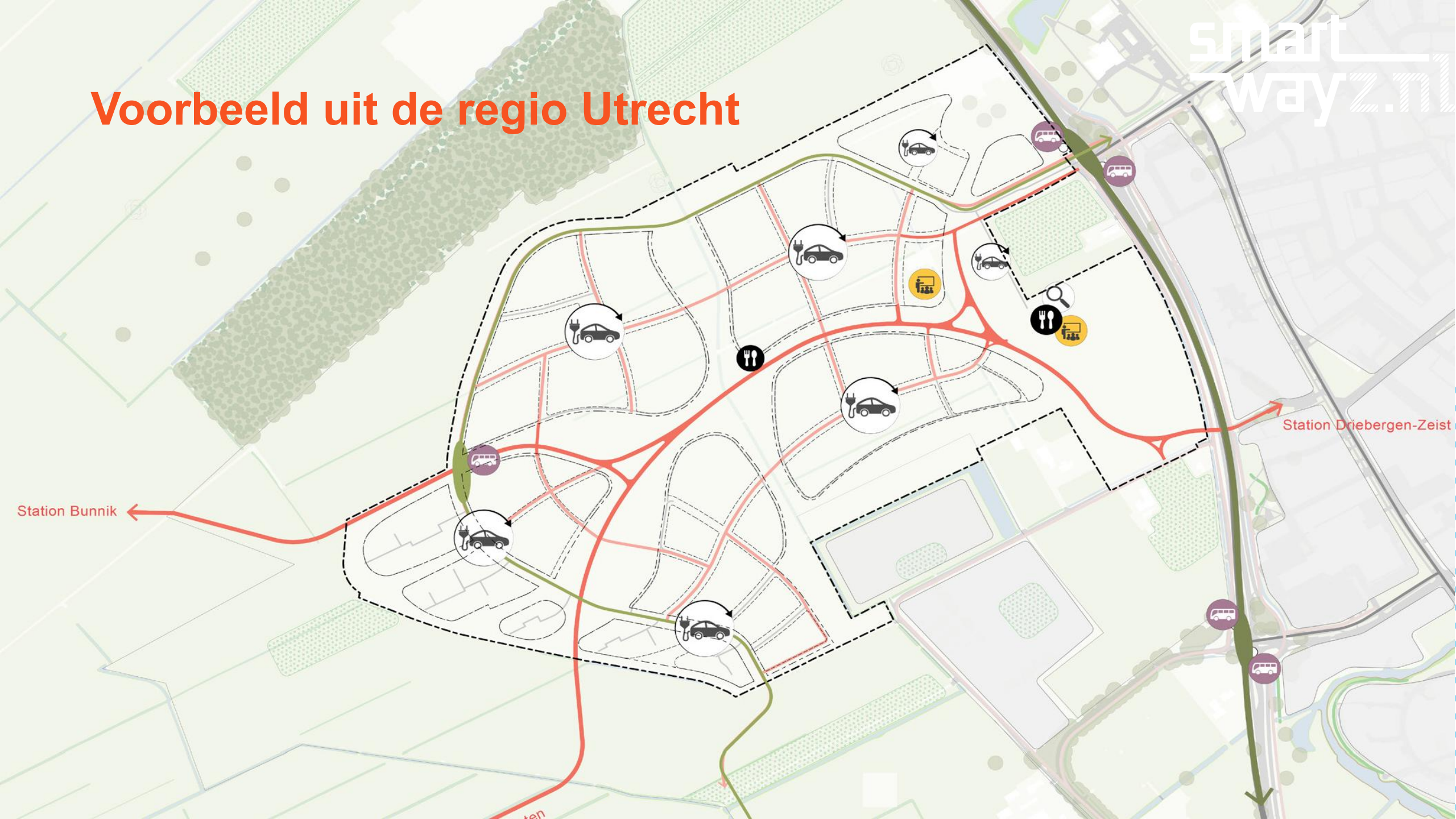

Geleerde lessen MRA, Goed op weg en Venlo

- Positief, minder bezwaren, draagvlak
- Vroegtijdig opstellen MPvE, bij voorkeur vóór het vastleggen van stedenbouwkundige kaders
- Ruimtelijke kwaliteit cruciaal
- Motiveren van gemaakte keuzes in het MPvE
- MPvE politiek laten vaststellen en blijven volgen in het vervolgproces
- De uitgangspunten van het MPvE vertalen in stedenbouwkundige kaders (stedenbouwkundig PvE)
- Samenwerking en stakeholderbetrokkenheid is van groot belang (vraagt tijd / intensief proces / kaarten op tafel)
- Parkeren altijd een hot issue: “Een autoluw gebied is meer dan schrappen van parkeerplekken en bouwen van mobiliteitshubs”; laat het perspectief zien.

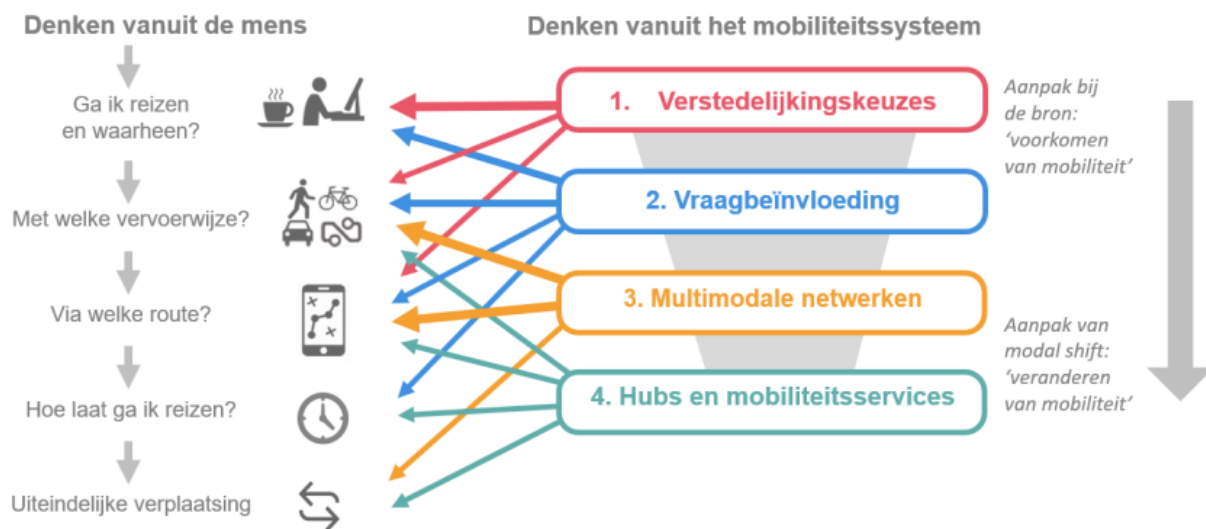

Voorbeeld uit de regio Utrecht

Voorbeeld de Caai

- Parkeernorm 0,7
- Deelmobiliteit in ontwikkeling
- Stimuleringsactie gedrag NS

Hubs

- Klassieke exploitatie P+R
- Hub
 - Grote diversiteit aan doelgroepen en stakeholders
 - Altijd onderdeel breder mobiliteitsmix (mobiliteitstransitie, autoluw en creëren draagvlak parkeerregulering)
 - Geen holy grail, kostbare maatregel
 - Gezamenlijke opgave
- Vraagt (net als deelmobiliteit) om andere governance
- Vergaande regionale samenwerking
- Uitkomst MPvE als startpunt ontwikkeling hub

Hubs vragen om integrale benadering op gebied van mobiliteit en ruimtelijke ontwikkeling. Samenwerking in regionale verband is essentieel

smart
wayz.nl

**Middengebied
Venlo**

6. Praktijkcasus Venlo

Canon Campus
Transformatie

Vastenavondkamp
Herstructurering

Stationsgebied Blerick
Transformatie

Kazernekwartier
Transformatie

Maas
Waterveiligheidsopgave

Stationsgebied Venlo
Transformatie

Warmtenet Venlo-Zuid
Energietransitie

Vierpaardjes
Infrastructurele werkzaamheden

Middengebied Venlo

Canoy Herfkens
Woningbouwontwikkeling

Guliksebaan
Verkennd onderzoek

Boschkamp Tegelen
Woningbouwontwikkeling

Spoorzone Tegelen
Transformatie

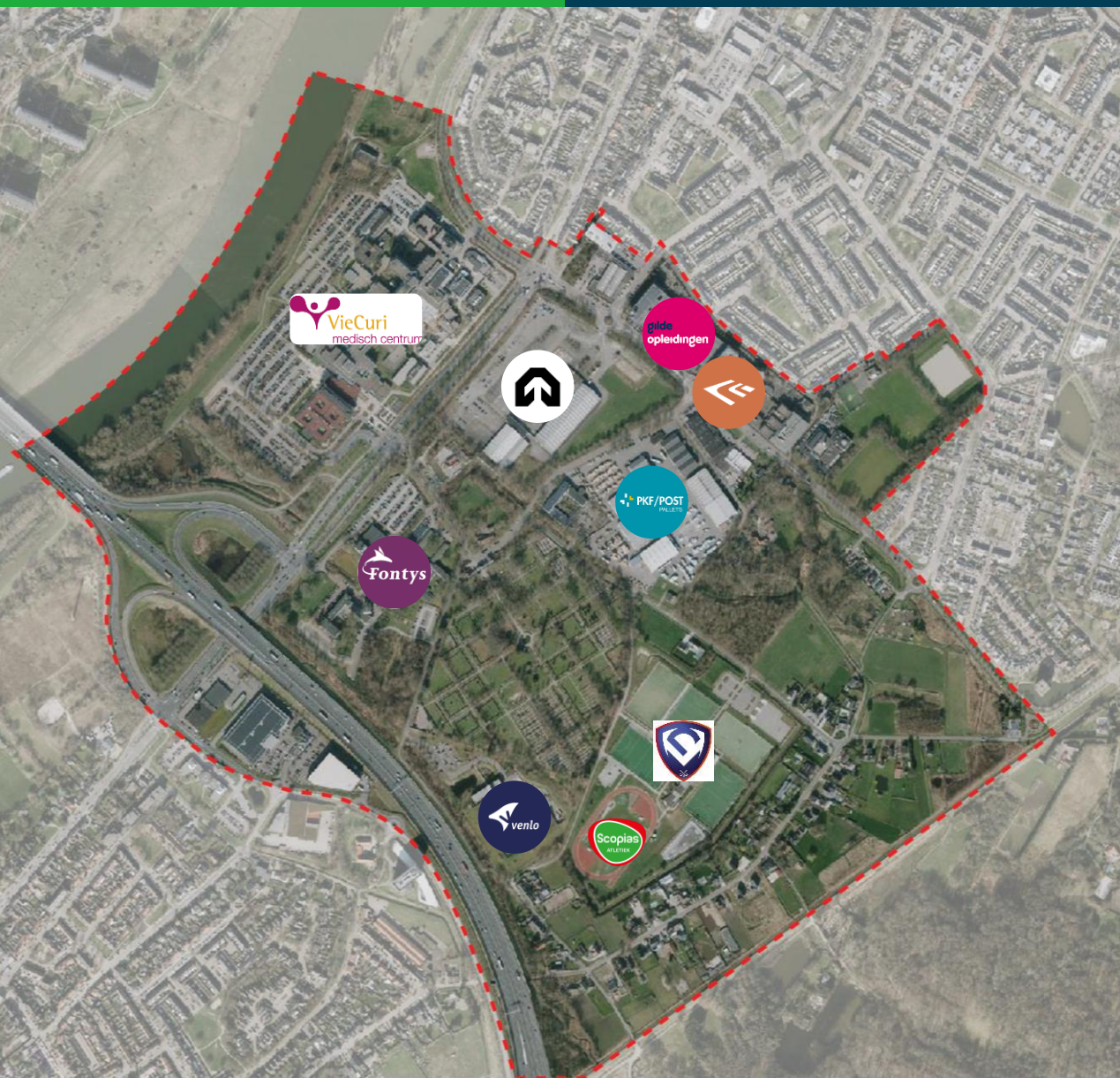

0 200 400 800 M
1:20.000

Procesaanpak MPvE – Venlo

Aanleiding: opgave Middengebied

- Ontwikkeling Veilingterrein
 - Aanjager gebiedsontwikkeling
 - Toename verkeer leidt tot druk op verkeersafwikkeling
 - Zienswijzen
- Opstellen gebiedsvisie
- Divers gebied met individuele “kamers”:
 - Ziekenhuis
 - Onderwijsinstellingen
 - Sportpark
 - Algemene (historische) begraafplaats
 - Gemeente Venlo
 - Projectontwikkeling ± 950 woningen
- Proces om gezamenlijk keuzes te maken

Vertretpunt: belangrijkste knelpunten mobiliteit Middengebied

- Kwaliteit en ontbrekende verbindingen infrastructuur lopen en fietsen..
- Verkeer in het Middengebied zorgt voor knelpunten doorstroming
- Gezamenlijke parkeeropgave.

Toelichting mobiliteitsscenario's

Groenblauw raamwerk (vanuit gebiedsvisie)

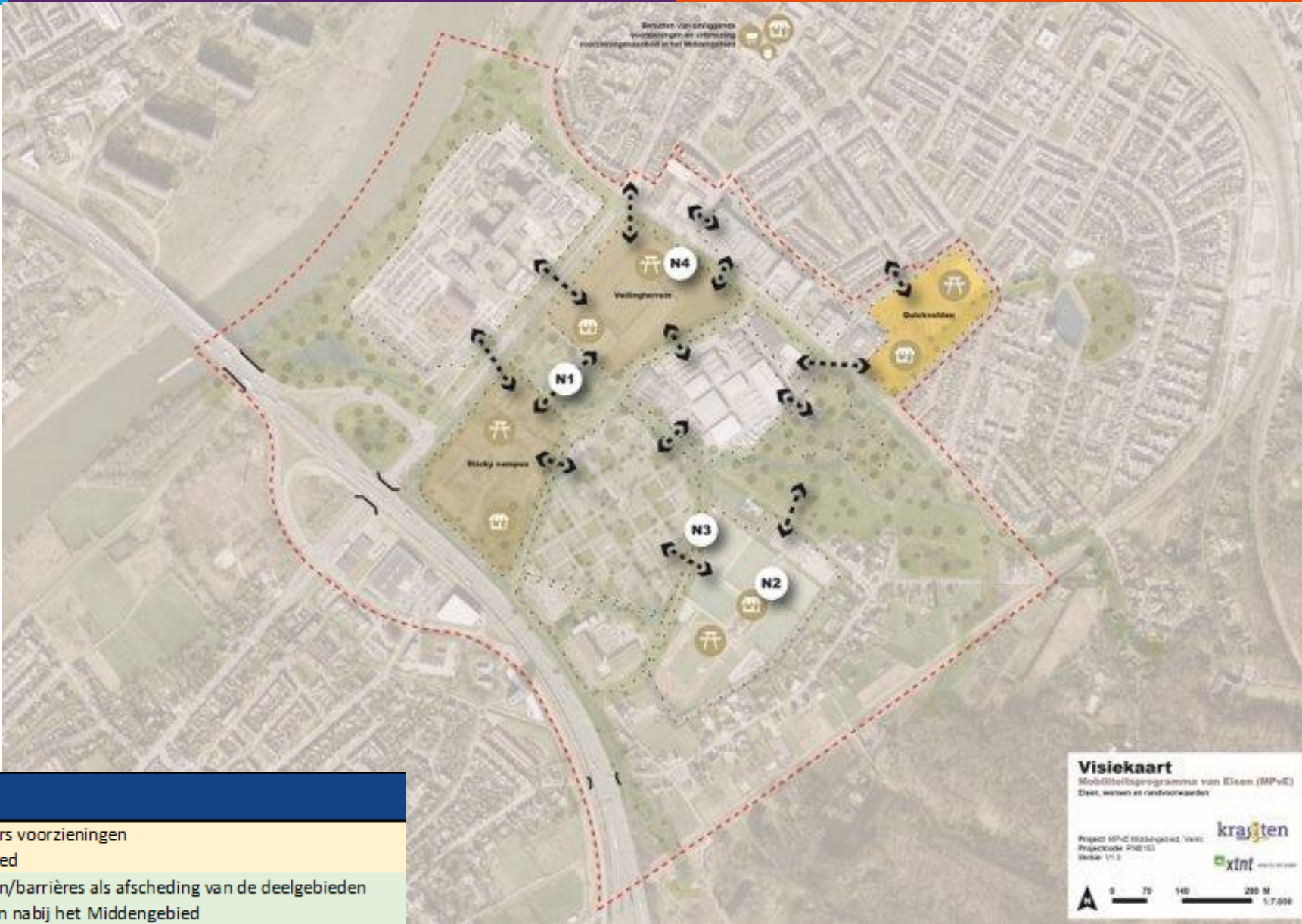
- Ontwikkelen van extra functies wonen, sport, zorg en educatie
- Groenblauwe verbinding (Maasdal > Jammerdal) en dooradering

Nabijheid voorzieningen

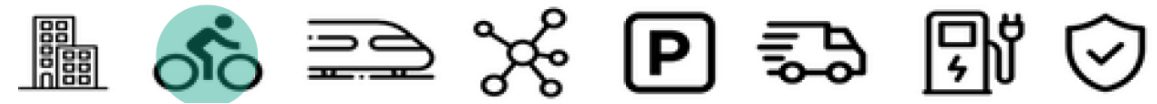

*Interne en externe verbindingen,
ontwikkeling nieuwe functies en
voorzieningen*

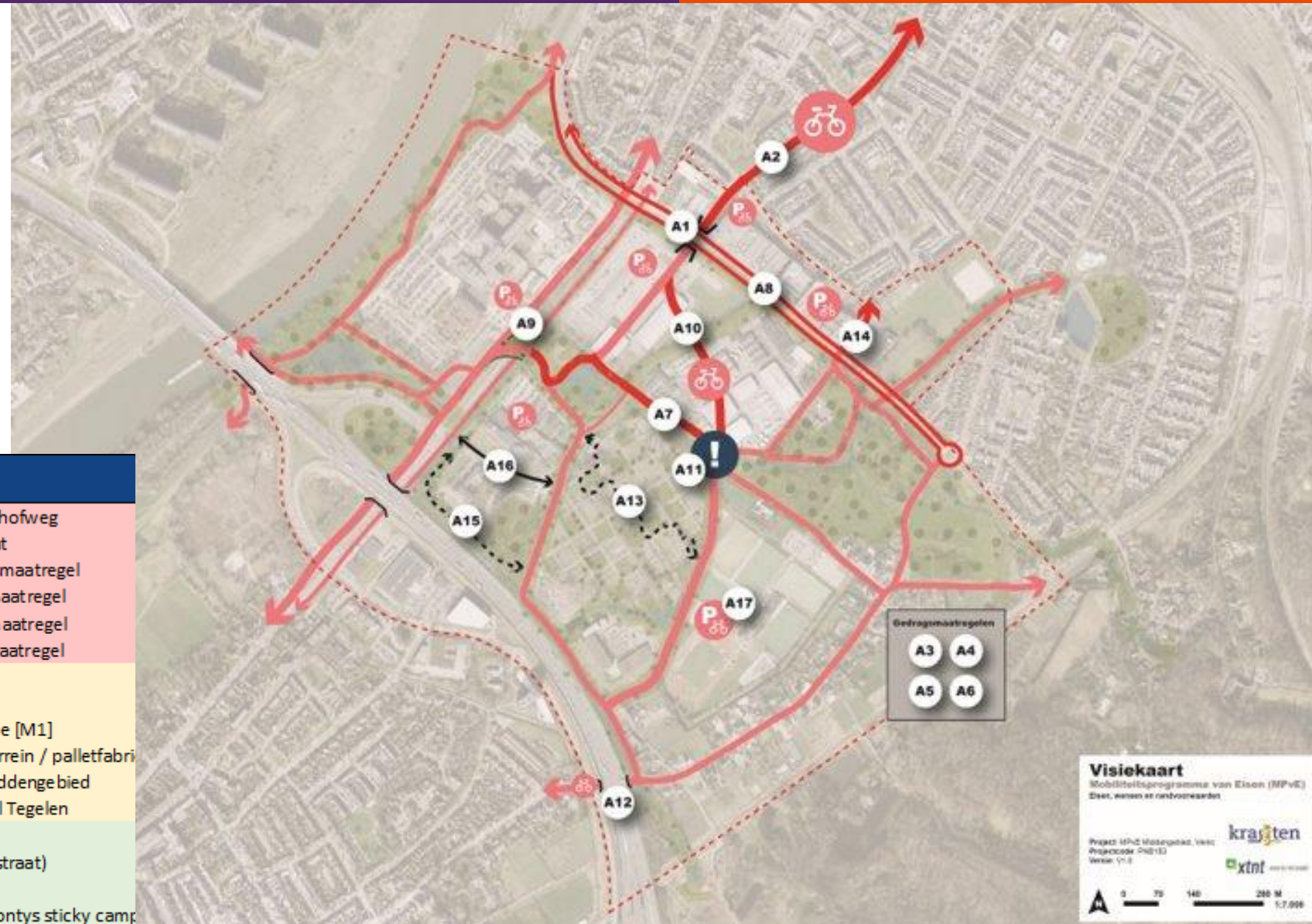

#	Uitwerking
N1	Verbinding zoeken tussen gebruikers deelgebieden: gebruik van elkaars voorzieningen
N2	Ontwikkelen van dagelijkse voorzieningen in en nabij het Middengebied
N3	Streven naar open deelgebieden: beperken van afbakening/hekwerken/barrières als afscheping van de deelgebieden
N4	Ontwikkelen van publiek toegankelijke recreatieve voorzieningen in en nabij het Middengebied

Actieve mobiliteit

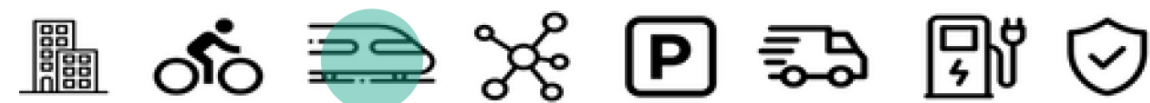
*Netwerk voor actieve mobiliteit
gekoppeld aan groenblauw
raamwerk, fietser prioriteit,
ongelijkvloerse
oversteekvoorzieningen*

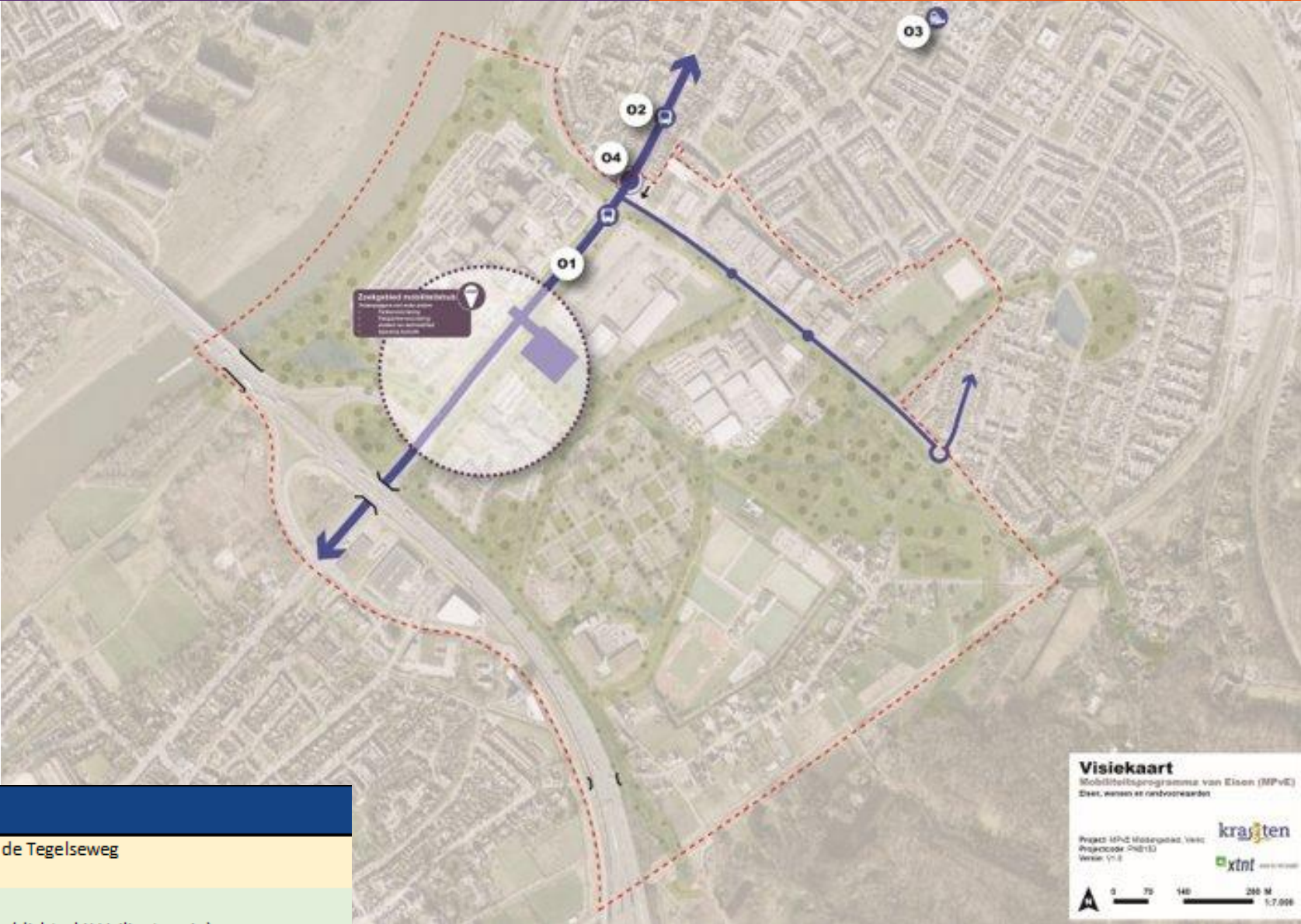
Uitwerking

- 1 Verbeteren van de verkeersveiligheid op de loop- en fietsoversteek Hagerhofweg
- 2 Verbeteren van de loop- en fietsverbinding Kraanvogelstraat - Emmastraat
- 3 Opstarten Werkgeversaankpak (stimuleren duurzame mobiliteit) - gedragsmaatregel
- 4 Opstarten Bezoekersaankpak (stimuleren duurzame mobiliteit) - gedragsmaatregel
- 5 Opstarten Onderwijsaankpak (stimuleren duurzame mobiliteit) - gedragsmaatregel
- 6 Opstarten Bewonersaankpak (stimuleren duurzame mobiliteit) - gedragsmaatregel
- 7 Herinrichting van de Wittendijkweg naar fiets- en voetgangersverbinding
- 8 Opwaarderen van fietsinfrastructuur Hagerhofweg
- 9 Verkenning naar (on)gelijkvloerse oversteek Tegelseweg - i.c.m. hubstudie [M1]
- 10 Ruimte reservering voor diagonale langzaam verkeersverbinding Veilingterrein / palletfabriek
- 11 Plan van aanpak voor sociale veiligheid in de openbare ruimte van het Middengebied
- 12 Studie naar verbetering van de sociale veiligheid in en rond de fietstunnel Tegelen
- 13 Verbeterde loopverbinding over begraafplaats
- 14 Behoud van de doorsteek fiets langs de Moskee (Hagerhofweg - Albatrosstraat)
- 15 Faciliteren van een ommetje (te voet) ten zuiden Fontys
- 16 Faciliteren van een openbare doorsteek voor langzaam verkeer over de Fontys sticky camp
- 17 Behoud en waar nodig uitbreiden van stallingsvoorzieningen ('fiets voor de deur')

Openbaar vervoer

*Aparte busbaan Tegelseweg met
toegang voor hulpdiensten,
centrale bushalte (i.c.m. hub),
bushalte Veilingterrein*

#	Uitwerking
01	Verkenndend onderzoek naar een vrije busbaan / baan voor hulpdiensten op de Tegelseweg
02	Verhogen van de busfrequentie door het Middengebied
03	Doorontwikkelen van de zuidelijke stationsentree Venlo
04	Verkennen van een mogelijke verplaatsing van de bushalte Venlo Tegelseweg (dichterbij Veilingterrein)

Auto, parkeren en smartinfra

*Parkeren collectief oplossen,
afwaardering van doorgaand
verkeer in het gebied en
uitbreiden gebied
parkeerregulering*

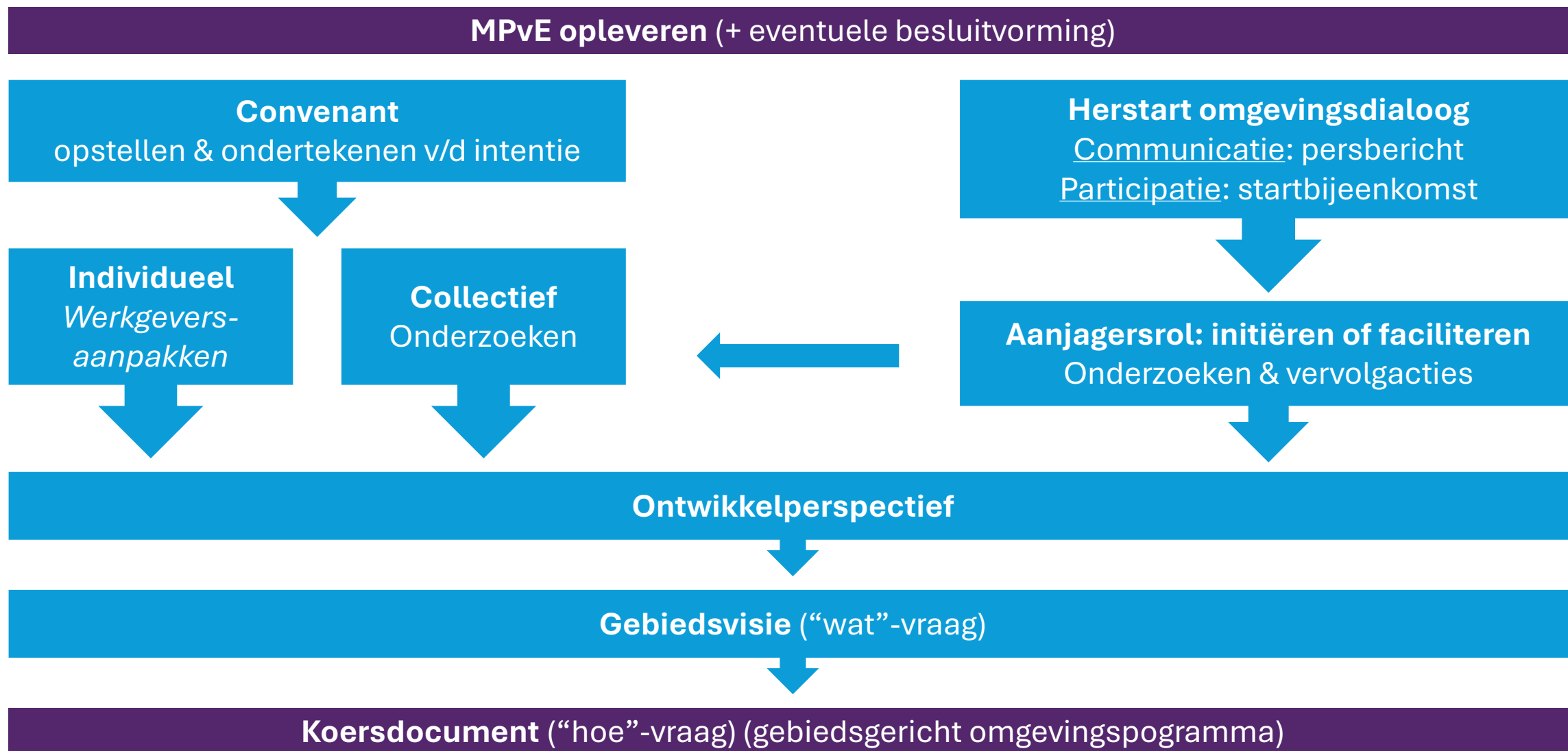
#	Uitwerking
P1	Gemeentebrede mobiliteitsaanpak ten behoeve van schaa sprong gemeente Venlo
P2	Voldoende parkeergelegenheid voor bewoners, werknemers en bezoekers van het Middengebied
P3	Onderzoek naar het afwaarderen van de interne ontsluitingswegen in het Middengebied (30 km/uur / versmallen)
P4	Netwerkmaatregelen op interne ontsluitingswegen in het Middengebied - fysieke knips op de Hulsterweg, Wylrehofweg, Wittendijkweg & Hulsforthofweg
P5	Uitbreiden van het gebied voor parkeerregulering
P6	Creeëren van een gedeelde parkeeroplossing voor de verschillende deelgebieden - i.c.m. hubstudie [M1]
P7	Behoud van de inrit voor Fontys aan de Tegelseweg
P8	Verken nend onderzoek naar een omlegging van de Tegelseweg (aan de westzijde van VieCuri)

Vookeursscenario

- **Doelstelling:** collectieve afspraken maken
 - Korte termijn afspraken → vervolgacties in gang zetten
 - Lange termijn afspraak → intentie vaststellen
- **Werkvorm:** vormvrij convenant (of intentieverklaring mobiliteit)
 - Vrijheid in opzet: flexibel in *afdwingbaarheid* en *verstrekkelijkheid*
 - Bestaande projectorganisatie
- **Vervolgacties o.a.:**
 1. Werkgeversaanpak Fontys, VieCuri, Gilde Opleidingen
 2. Bezoekersaanpak Middengebied
 3. Plan van aanpak sociale veiligheid Middengebied
 4. Haalbaarheidsstudie Mobiliteitshub
 5. Plan van aanpak verkeersveiligheid (bv. Hagerhofweg: oversteek & fietsinfrastructuur)
 6. Studie busbaan Tegelseweg
 7. ...

Afsluiting van het MPvE: borgingsproces

7. Toekomst van MPvE

Vervolgstappen MPvE en magazine ed. 2

Fase 1. Leren (2025-2026)

- Learning by doing in Zuid Nederland
- Uitvoeren van pilots (6 tot 10)

Fase 2. Institutionaliseren (2026-2027)

- Faciliteren proces door SmartwayZ.NL
- Funding MPvE verkennen en vormgeven (gebiedsontwikkeling / mobiliteit / economie)
- Samenwerking (MRA, Goed op weg/Utrecht, ...)

Fase 3. Onderdeel regulier werkproces (2028 en verder)

- Elke ontwikkeling verdient eigen MPvE-proces/aanpak
- Rol verschillende overheden, kennis- en onderwijsinstellingen en adviesbureau's.
- Uitdaging: borgen kennis over inhoud én proces

8. Vragen?

Aan de slag

Vragen:

1. Wat is jullie doem- en droomplek?
2. Wat mag er niet ontbreken in een MPvE?
3. Welke meekoppelkansen zie je?
4. Waar moeten we (zeker) een MPvE gaan uitvoeren?
5. Overige zaken / vragen / behoeften?

smart
wayz.nl

Werkconferentie Stedelijke Gebiedsontwikkeling

Donderdag 22 januari 2026

Provincie Noord-Brabant

Kennis- en netwerkprogramma Stedelijke Gebiedsontwikkeling

- Leerlijn netcongestie
- Mobiliteitsprogramma van eisen
- Leegstand- en huisvestingsverordening
- Dorpenstrategie

Verdiepende sessie MPvE dinsdag 24 februari 2026
13.00 – 17.00u in 's-Hertogenbosch
Meld je aan via de QR code!

VRAGEN?

Neem contact op met SmartwayZ.NL:

Astrid van 't Hof

avthof@brabant.nl

+31 6 48347727

Sander van den Brant

svdbrant@brabant.nl

+31 6 15826464

